

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту  
Завідувач кафедри  
\_\_\_\_\_ Волохова І.С.

«05» травня 2020 року

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**

зі спеціальності 6.07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
за освітньою програмою: «Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»  
за темою:

**«ОПОДАТКУВАННЯ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ»**

**Виконавець**  
студентка ЦЗтаВФН  
Драченко Валерія Володимирівна  
**Науковий керівник**  
к.е.н., доцент  
Хомутенко Алла Віталіївна

**Одеса 2020**

## ПЛАН

Вступ .....	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти оподаткування імпорتنих операцій .....	6
1.1. Сутність та види зовнішньоекономічних операцій .....	6
1.2. Імпортні операції як об'єкт державного регулювання .....	16
1.3. Склад податків з імпорتنих операцій і механізм їх справляння .....	22
Розділ 2. Аналіз практики оподаткування імпорتنих операцій в Україні .....	30
2.1. Динаміка та структура імпорту .....	30
2.2. Моніторинг податкових надходжень з імпорتنих операцій до Державного бюджету України .....	35
2.3. Оцінювання ефективності дії механізму оподаткування імпорتنих операцій .....	43
Розділ 3. Напрямки вдосконалення механізму оподаткування імпорتنих операцій .....	48
3.1. Адаптація зарубіжного досвіду справляння податків з імпорتنих операцій до вітчизняної практики .....	48
3.2. Шляхи підвищення ефективності оподаткування імпорتنих операцій .....	54
Висновки .....	58
Список використаної літератури .....	61

## ВСТУП

**Актуальність теми.** За даними низки міжнародних організацій Україна має досить високі індекси міжнародної економічної глобалізації, інтегрованості в світову економіку та водночас – низькі індекси конкурентоспроможності на міжнародних ринках. Економіка України дедалі більше інтегрується в світову економіку, однак при цьому вона стає більш вразливою перед глобальними викликами і загрозами, що обумовлює необхідність проведення структурних реформ, зміцнення політичної стабільності, забезпечення інноваційного розвитку, вдосконалення організаційно-правових засад і підвищення ефективності державного управління економікою.

За офіційними даними в структурі валового внутрішнього продукту України частка експортно-імпортних операцій складає близько 50%, при цьому імпортні переважають. Саме тому обрані засоби тарифного регулювання зовнішньоторговельних відносин взагалі та діючий механізм оподаткування імпортних операцій зокрема відіграють надзвичайно важливу роль. Держава використовує податки як інструмент державного регулювання обсягу та структури імпортних операцій з урахуванням інтересів національних товаровиробників і споживачів. У цьому контексті питання про подальше вдосконалення механізму оподаткування імпортних операцій виступає необхідною і обов'язковою умовою ефективного державного регулювання зовнішньої торгівлі та забезпечення економічного розвитку країни.

Роль податкового регулювання зовнішньоекономічних операцій в економіці сучасної держави зумовила увагу вчених до дослідження проблеми справляння податків з експортно-імпортних операцій. Результати цих досліджень знайшли відображення в зарубіжній і вітчизняній літературі. Підходи вчених до аналізу ролі держави в регулюванні експортно-імпортних операцій відображені в роботах С. Брю, Д. Кейнса, Ф. Ліста, К. Макконнела, М. Портера, П. Самуельсона, А. Баскакової, Г. Вознюка, Г. Дроздової, А.

Загороднього, Я. Машталір, С. Мочерного, І. Паски, В. Покровської, В. Рибалкіна, В. Третьяка, О. Яворського, І. Багрової, В. Бурмістрова, К. Холодова, Г. Дроздової, В. Новицького, Ю. Лисенка, І. Луценко, П. Єгорова, А. Козаченко, В. Бесєдіна, І. Бураковського, В. Волошина, А. Кредісова, В. Онищенко, А. Румянцева, В. Сіденка, С. Соколенко, А. Чухно, М. Павловського, О. Шниркова, О. Рогача, А. Філіпенка та ін.

Незважаючи на достатню вивченість проблем податкового регулювання зовнішньоекономічних операцій, в даний час немає чіткої стратегії.

Усе це обумовлює актуальність теми бакалаврської роботи.

**Метою роботи** є дослідження теоретико-організаційних, нормативно-правових засад, а також практики оподаткування імпорتنих операцій, що дозволить розробити рекомендації з їх удосконалення.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені та вирішені такі завдання:

- дослідити сутність зовнішньоекономічної діяльності та визначити види зовнішньоекономічних операцій;
- охарактеризувати імпортні операції як об'єкт державного регулювання;
- розкрити склад податків з імпорتنих операцій і механізм їх справляння;
- проаналізувати динаміку та структуру імпорту в Україні;
- провести моніторинг податкових надходжень з імпорتنих операцій до Державного бюджету України;
- оцінити ефективність дії механізму оподаткування імпорتنих операцій в Україні;
- вивчити зарубіжний досвід справляння податків з імпорتنих операцій та запропонувати напрямки його адаптації до вітчизняної практики;
- сформулювати пропозиції з підвищення ефективності оподаткування імпорتنих операцій в Україні.

*Об'єктом дослідження є економічні відносини, що виникають у сфері зовнішньоекономічної діяльності.*

*Предметом дослідження є теоретико-організаційні, нормативно-правові та прикладні засади оподаткування імпорتنих операцій в Україні.*

**Методи дослідження.** Основу дослідження склали діалектичний метод пізнання, що передбачає вивчення економічних процесів в їх постійному розвитку, взаємозв'язку і взаємозумовленості, а також такі загальнонаукові методи, як аналіз і синтез, порівняння й угруповання, графічних зображень, системний підхід та ін. У роботі використано морфологічний аналіз (для уточнення понятійного апарату), методи упорядкування (у дослідженні нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності), структурний аналіз (для розкриття особливостей імпорتنих операцій), графічний метод (для візуалізації результатів дослідження), табличний метод (для зведення статистичних даних).

**Інформаційна база роботи.** Нормативно-правову основу бакалаврської роботи становлять акти конституційного, адміністративного, цивільного, господарського, фінансового, зовнішньоекономічного, митного, валютного законодавства України, міжнародні договори України, акти міжнародного права та інші нормативно-правові акти, що регулюють зовнішньоекономічні відносини загалом і процес оподаткування імпорتنих операцій зокрема.

Емпірична основа дослідження ґрунтується на вивченні й узагальненні статистичних даних Міністерства фінансів України, Державної служби статистики, Державної податкової служби та інших органів і установ.

**Структура роботи** обумовлена метою і завданнями дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, у яких об'єднано вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (79 найменування). Загальний обсяг становить 69 сторінок.

Таким чином податкова політика в частині імпорتنих операцій повинна бути спрямована на забезпечення раціональної товарної та географічної збалансованості імпорту, що позитивно впливатиме на розвиток національної економіки, захищатиме внутрішній ринок і національного товаровиробника, сприятиме зміцненню конкурентоспроможності вітчизняної продукції та економічної незалежності України.

## ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на досягнення мети роботи. До найголовніших з них можна віднести:

У процесі державного управління зовнішньоекономічною діяльністю взагалі та імпортною зокрема переважно використовуються економічні методи. Це пояснюється господарським характером зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз законодавства та практики його застосування свідчить про єдність адміністративних та економічних засад у сфері державного управління зовнішньоекономічною діяльністю. Держава використовує податки як найважливіший інструмент державного регулювання і стимулювання.

Стимулювання імпорту варто проводити лише задля розвитку експортоорієнтованого виробництва, забезпечення внутрішньої потреби ринку у певному товарі, стимулювання конкуренції на внутрішньому ринку між іноземними і вітчизняними фірмами та здійснення товарної інтервенції. Стимулювати необхідно лише імпорт стратегічних товарів, до яких віднесено: критичний імпорт, інвестиційний імпорт, соціально значимий імпорт.

У сучасних умовах розвитку України першочерговими завданнями є формування оптимальної структури імпорту. Провівши оцінку теперішнього стану цього сектору, дійшли висновку, що: структура українського імпорту відображає високу залежність економіки країни від зовнішніх джерел постачання енергоносіїв; обсяги залучених прямих іноземних інвестицій є недостатніми для фінансування структурної перебудови економіки України. На обсяги і структуру вітчизняного імпорту впливають: стан економічного та політичного клімату в країні, корпоративні зв'язки українських імпортерів традиційних з іноземними контрагентами, особливості українського законодавства, функціонуючий механізм державного регулювання взагалі та оподаткування імпортних операцій зокрема.

Проведений аналіз показав, що імпорт у 2013-2015 рр. продемонстрував спад, проте починаючи з 2016 р. спостерігається нарощення імпортних закупок Україною, як всієї продукції так і окремих позицій. Так, у 2017 р. імпорт продукції АПК зріс на 10,5% порівняно з 2016 і досяг 4,3 млрд дол. США, а в 2018 р. – на 18,6% і становив 5,1 млрд дол. США. Важливу роль у динаміці імпортних операцій відіграли, як було доведено, податкові інструменти, які використовувались не лише з метою захисту національного товаровиробника, й а для наповнення державного бюджету України.

Обсяги надходжень ПДВ до бюджету з імпортних операцій зростали, що було спричинено інфляцією, девальвацією та зростання імпорту. Зауважимо, що надходження ПДВ з імпортних товарів суттєво перевищує надходження ПДВ з вітчизняних товарів. Аналогічні тенденції продемонстрували акцизний податок з імпортних операцій, на який припадало близько 40% усіх надходжень цього податку до бюджету. Товарна структура надходження акцизного податку засвідчила, що найбільше цього податку надходить від операцій по ввезенню на митну територію України пального. Щодо ввізного мита відмітимо, що найбільша його частка у податкових надходженнях державного бюджету була у 2015 р. – 10,71%. Відмітимо, що останніми роками зростають надходження до державного бюджету мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них, що ввозяться суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами, що зумовлена збільшенням обсягів таких операцій.

Найвищу фіскальну ефективність серед імпортних податків має ПДВ, частка якого у доходах державного бюджету України коливалась від 25,95% - у 2015 р. до 32,83% - у 2018 р. Слід зазначити, що фіскальна ефективність жодного з податків немала стійкої тенденції. Це, на наш погляд, в першу чергу зумовлені зміною обсягів ввезення у цей період підакцизних товарів. Крім того, не можна виключати вірогідність ухилення від сплати податків, адже ввізне мито має аналогічні тенденції – його фіскальна ефективність до 2015 р. зростали, а з 2016 по 2018 рр. – збільшилась. Загальна фіскальна ефективність усіх податків, що справляються з товарів та послуг, що імпортуються в



Україну, також не відрізнялась стабільністю. А результати розрахунку коефіцієнта еластичності податків з імпорتنих операцій продемонстрували, що прорахунки у податковій політиці призвели до нееластичності податків на імпорتنі операції у 2016, 2018, 2019 рр.

Аналіз динаміки надходження до державного бюджету спеціального, антидемпінгового та компенсаційного мита засвідчив їх нестабільність. Їх впровадження були наслідком результатів проведення Україною антисубсидіарного розслідування щодо імпорту легкових автомобілів з Росії, ухваленням Урядом рішення про застосування спеціального мита на всі товари походженням з Російської Федерації за винятком імпорту вугілля, коксу, бензину, скрапленого газу та фармацевтичної продукції.

Проведений аналіз зарубіжного досвіду оподаткування імпорتنих операцій показав, що значна частина країн світу застосовує механізм диференційованого підходу до встановлення ввізних митних тарифів та ставок податків, які забезпечують оптимальності структури імпорту.

З метою підвищення ефективності податкового регулювання імпорتنих операцій необхідно: прискорити прийняття законодавчих актів, що визначають порядок встановлення та застосування заохочувальних мит, які будуть використовуватися в відношенні товарів інвестиційного призначення, що ввозяться на митну територію України в рамках відповідних інвестиційних угод; проведення гармонізації законодавства України із вимогами міжнародного та європейського права; забезпечити стимулювання лише імпорту стратегічних товарів, до яких віднесено: критичний імпорт, інвестиційний імпорт, соціально значимий імпорт; почати реальне використання антидемпінгових мит, які є досить ефективним і основним інструментом захисту національних виробників; розробити методику розрахунку оптимального імпортного тарифу з позиції виконання ним стимулюючої і регулюючої функції; вдосконалення механізмів адміністрування імпортних податків.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Глобалізація і безпека розвитку : монографія / [Білорус О. Г., Лук'яненко Д. Г. та ін.] ; кер. авт. кол. і наук. ред. О.Г. Білорус. – К. : КНЕУ, 2001. – 733 с.
2. Герчикова И.Н. Регулирование предпринимательской деятельности: государственное и межфирменное : [учеб. пособие] / Герчикова И.Н. – М. : Консалтбанк, 2002. – 704 с.
3. Киреев А.П. Международная экономика : в 2 ч. / Киреев А.П. – М. : Междунар. отношения, 1997–2001. – Ч. 1. – 1997. – 416 с.
4. Киреев А.П. Международная экономика : в 2 ч. / Киреев А.П. – М. : Междунар. отношения, 1997–2001. – Ч. 2. – 2001. – 488 с.
5. Лук'яненко Д.Г. Міжнародна економіка : навч. посібник / Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М., Циганкова Т.М. – К. : КНЕУ, 1999. – 73 с.
6. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин : підручник для студ. екон. вузів і фак. / [відп. ред. А.С. Філіпенко]. – К. : Либідь, 1994. – 254 с.
7. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України : [підручник] / Новицький В.Є. – К. : КНЕУ, 2003. – 948 с.
8. Пахомов Ю.М. Національні економіки в глобальному конкурентному середовищі / Пахомов Ю.М., Лук'яненко Д.Г., Губський Б.В. – К. : Україна, 1997. – 237 с.
9. Международная экономическая взаимозависимость: проблемы и тенденции / [отв. ред. А.И. Безруков]. – М. : ИНИОН АН СССР, 1988. – 140 с.
10. Соколенко С.И. Современные мировые рынки и Украина / Соколенко С.И. – К. : Демос, 1995. – 354 с.
11. Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України / Соколенко С.І. – К. : Логос, 1999. – 568 с.

12. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / [Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін.] – К. : Либідь, 2002. – 470 с.
13. Спільний європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей : монографія / [за заг. ред. Д.Г. Лук'яненка, В.І. Чужикова]. – К. : КНЕУ, 2007. – 544 с.
14. Світова економіка : підручник / [А. С. Філіпенко, О. І. Рогащ, О. І. Шнирков та ін.]. – [2-е вид., стереотип.]. – К. : Либідь, 2001. – 582 с.
15. Основы внешнеэкономических знаний : словарь-справочник / [С. И. Долгов, В. В. Васильев, С. П. Гончарова и др.]. – М. : Высш. шк., 1990. – 578 с.
16. Гофман Н.Ф. Основы внешнеэкономической деятельности / Н.Ф. Гофман, Г.А. Маховикова. – СПб. : Питер, 2001. – 201 с.
17. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
18. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
19. Вінник О.М. Господарське право : [курс лекцій] / Вінник О.М. – К. : Атіка, 2004. – 624 с.
20. Грачев Ю.Н. Внешнеэкономическая деятельность. Организация и техника внешнеторговых операций / Грачев Ю.Н. – М. : Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2001. – 592 с.
21. Гордополов В. Ю. Сучасний стан зовнішньоекономічної діяльності резидентів України. – Ефективна економіка № 11, 2016. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5264>
22. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/14790/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81>

%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf

23. Зовнішньоекономічні операції і контракти : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, О. Ю. Григор'єв, ін. – 3-тє вид., переробл. і допов. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 510 с.

24. Котиш О. М. Теоретичні аспекти визначення сутності поняття «зовнішньоекономічна операція» / О. М. Котиш // "Економіка розвитку" (Economics of Development). – № 2 (70). – 2014. – Режим доступу: [http://www.ed.ksue.edu.ua/ER/knt/eu142\\_70/e142kot.pd](http://www.ed.ksue.edu.ua/ER/knt/eu142_70/e142kot.pd)

25. Внешнеэкономическая деятельность в глобальной экономике / В. К. Бурлачков, Н. А. Соколов, А. Е. Маркова и др. – М. : Изд. дом "АТИСО", 2009. – 639 с

26. Корнева С. В. Основы внешнеэкономической деятельности / С. В. Корнева, Д. А. Ларин. – М. : Изд. "Инфра-М", 2002. – 286 с.

27. Воловик Л. А. Основы внешнеэкономической деятельности : учеб. пособ. / Л. А. Воловик. – Калининград : КГУ, 2003. – 256 с.

28. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.12.1998 р. № 351-14. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14>

29. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>

30. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-17. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

31. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>

32. Закон України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 02.12.1997 р. № 671/97-ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80>

33. Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10.09.1991 р. № 1540aXII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12>

34. Тюріна Н. М. Основи зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 408 с.

35. Зінь Е. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності [підручник] / Е.А. Зінь, Н.С. Дука. – К.: Кондор, 2009. – 432 с.

36. Зовнішньоекономічні операції і контракти [навчальний посібник] / [В.В. Козик, Л.А. Панкова, Я.С. Крап'як та ін.]. – 2-ге вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.

37. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

38. Нагірна М. Я. Етіологічна діагностика експортно-імпортової діяльності підприємств: дис. ... канд.ек.наук за спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Львів, 2016. – Режим доступу: [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/33865/4/dysertaciya\\_nagirna\\_m.ya\\_.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/33865/4/dysertaciya_nagirna_m.ya_.pdf)

39. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова – Харків: «Діса плюс», 2018. – 370 с.

40. Колінець Л. Б. Фінансово-кредитний інструментарій стимулювання зовнішньоекономічної діяльності у світовій економічній системі: дис. ... канд.ек.наук за спец. 08.05.01 – світове господарство і міжнародні економічні відносини. – Тернопіль, 2015. – Режим доступу: [http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/4845/1/Kolinetz\\_dysertatsiya\\_.pdf4](http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/4845/1/Kolinetz_dysertatsiya_.pdf4)

41. Колінець П.Б. Вдосконалення системи стимулювання імпортової діяльності України // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Вип. 202: в 4 т. Том III. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2005. – С.532-538.

42. Єгоров О. Б. Митна економіка (Україна СОТ ЄС) : посібник / Єгоров О. Б. – Одеса : ПЛАСКЕ ЗАТ, 2005. – 226 с.

43. Мельник Т.М. Зовнішня торгівля України: стан та проблеми // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – №2. – С. 20-24. Митне регулювання / Голомовзий В.М., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. та ін. – Львів: Львівська політехніка, 2004. – 240 с.

44. Митне регулювання / Голомовзий В.М., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. та ін. – Львів: Львівська політехніка, 2004. – 240 с.

45. Незалежне українське інформаційне агентство - "Українські національні новини" ("УНН"). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.unn.com.ua/uk/news/1335746-obgruntovaniy-kurs-grivni-10-5-za-dollar-p-sheremeta](http://www.unn.com.ua/uk/news/1335746-obgruntovaniy-kurs-grivni-10-5-za-dollar-p-sheremeta)

46. Кононенко Я. В. Економічне оцінювання ефективності експортно-імпоротної діяльності промислових підприємств: дис. ...канд.ек.наук за спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Харків, 2018. – Режим доступу: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/68297/1/diss\\_Kononenko.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/68297/1/diss_Kononenko.pdf)

47. Наказу МФУ «Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами» від 22.05.2012 р. № 581. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0916-12>

48. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>

49. Закону України «Про митний тариф України» від 19.09.2013 р. № 584-VII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18>

50. Офіційний сайт НБУ. – Режим доступу: [https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art\\_id=123529&cat\\_id=123512](https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123529&cat_id=123512)

51. Офіційний сайт Державної служби статистики. – Режим доступу: [http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat\\_u/publ1\\_u.htm](http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm)

52. Зосімова А. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінювання зовнішньоекономічної діяльності з позицій конкурентоспроможності підприємства: дис. ... канд.ек.наук за спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Харків, 2018. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Zosimova-A.V.-Disertaciya-Vchena-rada-D-64.055.01-2018.pdf>

53. Крамарева О. М. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: аналіз та стратегія розвитку. – Теорія та практика державного управління, 2011. – Вип. 1. – С. 402–407

54. Герасименко Г. О., Гончаров Ю. В. Характеристика та аналіз стану зовнішньоекономічної діяльності підприємств легкої промисловості України. – Актуальні проблеми економіки, 2015. – № 3. – С. 69–78

55. Маслюкова Е., Юткина О. Ключевые аспекты реализации политики импортозамещения в современном экономическом пространстве. – Схід, 2016. – № 1. – С. 27–31

56. Пазізіна К. В., Пазізіна С. М. Імпортозаміщення в системі забезпечення економічних інтересів України. – Сталий розвиток економіки. 2013. – № 3. – С. 42–45

57. Цап М. В. Макроекономічні передумови державної структурної політики імпортозаміщення в Україні. – Держава та регіони, 2014. – № 6. – С. 35–40

58. Шипуліна Ю. С., Кисіль Т. В. Впровадження стратегії імпортозаміщення промислових підприємства. Економічний форум. 2014. № 3. С. 214–221

59. Торгівля України з Росією: обсяги у 2014-2019 роках. – Слово і діло. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2019/12/23/infografika/ekonomika/torhivlya-ukrayiny-rosiyeyu-obsyahu-2014-2019-rokax>

60. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=7e82c6e6-e65b-44ae-8a9a-48b6851f6d47&tag=Infografika-import->

61. Торгівля Росії та України: санкції залишаються, товарообіг зростає – Главком. – Режим доступу: <https://glavcom.ua/digest/torgivlya-rosiji-ta-ukrajini-sankciji-zalishayutsya-tovaroobig-zrostaje-616737.html>

62. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>

63. Імпорт дизпалива скоротився на третину після введення спецмит. – Економічна правда. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/08/13/650566/>

64. Введено додатковий імпорتنний збір. – Офіс великих платників податків Державної фіскальної служби України. – Режим доступу: <http://officevp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/187236.html>

65. Капталан С. М. Організаційно-економічне забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю агропромислових підприємств: дис. ... канд.ек.наук за спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Одеса, 2017. – Режим доступу: <http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/Avtoreferat-Kaptalan-S.M..pdf>

66. Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Фіскальна ефективність податку на прибуток підприємств в Україні. – *Економіка та держава*, 2017. – № 2. – С. 61–65

67. Хомутенко А. В. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні / А. Хомутенко, Н. Островська // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. – 2017. – № 9. – С. 174-197. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv\\_2017\\_9\\_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2017_9_14)



68. Луценко І. С. Оцінка фіскальної ефективності податкової політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності. – Світ фінансів, 2012. – № 2. – С. 123-130

69. Сідельникова, Л. П. Податкова система [Текст] : навч. посібник / Л. П. Сідельникова, Н. М. Костіна. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : Ліра-К, 2013. - 604 с.

70. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку України. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=7e82c6e6-e65b-44ae-8a9a-48b6851f6d47&tag=Infografika-import>

71. Офіційний сайт Укрінформ. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/1924807-ukrajina-vvodit-novi-mita-na-avto-virobnitstva-rosiji.html>

72. Україна запроваджує спеціальне мито на всі російські товари. – Урядовий портал. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-zaprovadzhuje-specialne-mito-na-vsi-rosijski-tovari>

73. Антидемпінгові мита не зарадили – імпорт російських міндобрив продовжує зростати. – Режим доступу: [https://zik.ua/news/2018/11/22/antydempingovi\\_myta\\_ne\\_zaradyly\\_\\_import\\_rosiyskyh\\_mindobryv\\_prodivzhuie\\_1453759](https://zik.ua/news/2018/11/22/antydempingovi_myta_ne_zaradyly__import_rosiyskyh_mindobryv_prodivzhuie_1453759)

74. Гавловська Н. І. Економічна безпека зовнішньоекономічної діяльності промислових підприємств: дис. ... канд.ек.наук за спец.08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Хмельницький, 2017. – Режим доступу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/6680>

75. Омельченко А. В. Адміністративно-правові засади зовнішньоекономічної діяльності в Україні: дис. ... докт.юр.наук за спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Київ, 2012. – 412 с.

76. Система європейського НДС. – Режим доступу: <https://www.nexus.ua/ukraina-i-evropeyskiy-nds>

77. Особенности регулирования импорта сельскохозяйственной продукции и продовольствия в странах-импортерах, определенных в результате анализа конъюнктуры мировых рынков сельскохозяйственной продукции и продовольствия. – Режим доступа: [http://www.eurasiancommission.org/ru/act/prom\\_i\\_agroprom/dep\\_agroprom/monitoring/Documents/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B9%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D0%B8%D0%B8%20%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B8%D1%8F.pdf](http://www.eurasiancommission.org/ru/act/prom_i_agroprom/dep_agroprom/monitoring/Documents/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B9%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D0%B8%D0%B8%20%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B8%D1%8F.pdf)

78. Налоговая система Вьетнама. – Режим доступа: <https://wugroup.ru/ru/service/business-in-asia-europe-and-america/vietnam-comany/vietnam-tax>

79. Огородникова И.И. Методическое пособие для экспортно-ориентированных субъектов малого и среднего предпринимательства ХМАО – Югры: «Особенности налогообложения экспортных и импортных операций. Минимизация рисков и ошибок со стороны субъектов внешнеэкономической деятельности» Екатеринбург: ООО «Пресс групп», 2015, 40 с. – Режим доступа: <http://www.export-ugra.ru/upload/iblock/220/220443bbaf5f473262c10b14b19f69f3.pdf>